

Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler

Fuat Torun¹,
Sebahat Dilek Torun²,
A. Nilüfer Özyaydın³

¹Psikiyatrist, Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, İstanbul - Türkiye
²Halk Sağlığı Uzmanı, İşyeri Hekimi, Assistt Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş., İstanbul - Türkiye
³Halk Sağlığı Uzmanı, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye

ÖZET

Erkeklerde cinsel mitlere inanma oranları ve mitlere inanmayı etkileyen faktörler

Amaç: Cinsel mitler, kişilerin cinsel konularda doğru olduğunu düşündükleri, çoğu zaman abartılı, yanlış, bilimsel değeri bulunmayan inanışlardır. Bu araştırmanın amacı, erkeklerde sık görülen cinsel mitlere inanma yaygınlığının ve cinsel mitlere inanmayı etkileyen değişkenlerin belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırmaya 167 erkek katılmıştır. Verilerin ilk bölümü sosyodemografik özellikler ve cinsel öykü ile ilgili sorular, ikinci bölümü ise 30 soruluk Cinsel Mit Değerlendirme Formunu içeren anket formunu kapsamaktadır.

Bulgular: Cinsel mitlere inanma yaygındır. Medeni durum, eğitim düzeyi, ergenlik öncesi yaşanan bölge, ilk cinsel bilgi kaynağı ve ilk cinsel ilişki sonucunun cinsel mitlere inanmayı etkilediği saptanmıştır.

Sonuçlar: Bulgularımıza dayanarak, erkeklerde de cinsel mitlere inanmanın yüksek düzeylerde olmasını, toplumda var olan cinsellikle ilgili bilgilerin eksikliği ya da yanlışlığı ile açıklayabiliriz. Daha fazla katılımcı ile daha genellenebilir çalışmaların yapılması, toplum tabanlı cinsel eğitimlerin planlaması için yol gösterici olacaktır.

Anahtar kelimeler: Cinsellik, mitler, cinsel bilgi

ABSTRACT

Men's belief in sexual myths and factors effecting these myths

Objective: Sexual myths are often exaggerated, incorrect and unscientific ideas on sexuality that people believe to be true. The aim of this study is to determine the acceptance rate of common sexual myths and related factors among men.

Method: Data was collected from 167 voluntary males (18-67 years). A structured interview including sociodemographic characteristics and sexual myth questionnaire investigating 30 common sexual myths was carried out with the participants.

Result: There are numerous myths regarding sexuality in our study population. It was found that marital status, educational level, region lived until adolescence (sub-district and village or province and district), first source for sexual information and result of the first sexual relationship influence rates of belief for sexual myths.

Conclusion: High levels of belief in sexual myths among males in our study group can be interpreted as a result of inadequate sexual education in the society. We believe that further larger scale population studies might be beneficial for planning sexual education in our society.

Key words: Sexuality, myths, sexual knowledge

Yazışma adresi / Address reprint requests to:
Dr. Sebahat Dilek Torun, Türk Telekom Bostancı Binası, Assistt Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş. Kocayol Caddesi, Kerembey Sokak No. 4, Bostancı, İstanbul - Türkiye

Telefon / Phone: +90-216-555-2744

Elektronik posta adresi / E-mail address:
sdtorun@yahoo.com

Kabul tarihi / Date of acceptance:
04 Ocak 2011 / January 04, 2011

GİRİŞ

Cinselliğin, insanın bireysel varlığını devam ettirmek için yaşamsal bir işlevi olmasa da, yaşam kalitesini oluşturan öğeler arasında önemli yeri vardır (1). Dünya Sağlık Örgütü cinsel sağlığı, "cinselliğin bedensel, duygusal, entelektüel ve sosyal yönlerinin hayatı zenginleştiren ve kişilik, iletişim ve sevgiyi güçlendiren biçimde bütünlük oluşturması" olarak tanımlamıştır (2). Cinsel sağlığın hem erkek hem de kadınlarda ilişkileri, mutluluğu ve yaşam kalitesini doğrudan etkilediği araştırmalarla saptanmış olmasına karşın, cinsellik günümüzde tabu

olarak görülen konuların başında gelmektedir ve bireyler cinsellik hakkında açıkça konuşamamaktadırlar (3,4).

Cinsellik temel bir içgüdüdür. Çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik dönemlerinde her bireyde cinsellik ve cinsel davranışa ilişkin düşünceler gelişir (5,6). Cinsel davranış, bireysel (fizyolojik ve psikolojik), sosyal ve kültürel etkenlerin etkileşimi ile şekillenen bir sosyalizasyon sürecidir (7). Bireyin cinsel davranışının gelişimindeki en önemli unsur, bireyin içinde yetiştiği kültürel yapının, toplumun cinselliğe karşı bakış açısıdır (8). Toplumumuz, sosyal ve kültürel yapısı itibarıyla, cinselliğin tabu olarak görüldüğü ve cinsel konuların açık olarak

konusulmadığı toplumlardan biridir (9). Bireyin cinsellik konusundaki öğrenme ihtiyacının karşılanması konusunda ülkemizde, örgün eğitim süreci de yetersiz kalmaktadır. Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği'nin (CETAD) 2006 yılında yapmış olduğu bir çalışmada, cinsel konularda bilgilenmenin ana kaynağını sıklıkla arkadaş, çevre, gazete-dergi gibi medya araçları, filmler ve pornografik materyallerin oluşturduğu belirtilmektedir (10,11). Bu informal bilgi kaynaklarında cinsellikle ilgili birçok eksik, yanlış ve/veya abartılı bilgi verilmektedir. Bu yanlış bilgilenme sonucunda, bireylerde cinsellikle ilgili pek çok önyargı oluşmaktadır. Yanlış bilgilenmenin en sık karşılaşılan sonuçlarından biri cinsel mitlerdir (12). Cinsel mitler, kişilerin cinsel konularda doğru olduğunu düşündükleri, çoğu zaman abartılı, yanlış, bilimsel değeri bulunmayan inanışlardır. Bu yanlış inanışlar ve kavramlar bireylerin cinselliğe ait tutum ve davranışlarını etkilemektedir (13-15). Cinsel mitler bireylerin cinsel sağlığını ve dolayısıyla genel sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek sonuçlara neden olabilmektedir. Cinsellik konusunda yaygın inanışlar ve tutumlar, kültürler arasında farklılık göstermektedir. Aynı kültür içerisinde cinsellik konusunda bölgesel farklılıklar olabilmektedir. Hatta cinsel konularla ilgili inanç ve tutum bireyden bireye; yaş, cinsiyet, eğitim, aile yapısına vs. göre değişmektedir (16).

Bu araştırmanın amacı, İstanbul'da bir sağlık ocağı bölgesinde, erkelerde cinsel mitlere inanma sıklığının ve bazı sosyodemografik değişkenlerin (yaş, medeni durum, eğitim, 12 yaşına kadar yaşanan yer, ilk cinsel bilgi kaynağı, masturbasyon deneyimi, ilk cinsel deneyimin kiminle yaşandığı ve sonucu) cinsel mitlere inancına etkisinin belirlenmesidir.

YÖNTEM

Tanımlayıcı tipteki bu araştırma; İstanbul ili, Ümraniye ilçesi, Kazım Karabekir mahallesinde yürütülmüştür. Araştırma tarihinde Kazım Karabekir Mahallesi 70.000 nüfuslu, yoğun göç almış bir mahalledir. Araştırma tarihinde mahallenin birinci basamak sağlık hizmetleri, Ümraniye Sağlık Grup Başkanlığı'na bağlı (araştırmacılarından birinin görev yaptığı) İslambey Sağlık Ocağı tarafından yürütülmektedir. Mahalle muhtarının da yar-

dımıyla, 14 adet "hemşehri" kahvehanesine (Tokat, Muş, Sivas, Bitlis, Ağrı, Bingöl, Bayburt, Trabzon, Rize) gidilerek, araştırmanın amacı o sırada kahvehanede olan kişilere anlatıldıktan sonra, araştırmada yer almayı kabul edenlere araştırma anketleri verilmiş, bireysel olarak ve isim belirtmeden anketleri yanıtlamaları istenmiş, araştırma etiği ilkelerine uyulmuştur. Katılımcıların tamamladıkları anketler araştırmacılar tarafından, anket önyüzü aşağıda olacak şekilde geri toplanmıştır. Araştırma anında kahvehanelerde olup da araştırmaya katılmayı kabul etmeyenler hakkında veri toplanamamıştır.

Araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan anketin ilk bölümü sosyodemografik özellikler ve cinsel öykü ile ilgili soruları, ikinci bölümü ise Cinsel Mit Değerlendirme Formu'nu içermektedir. Cinsel Mit Değerlendirme Formu, Zilbergeld tarafından geliştirilen ve ülkemizde yaygın görülen cinsel mitlerin araştırılmasında daha önce de kullanılmış olan 30 cinsel mitem oluşmaktadır (6,14,17). Cinsel mit değerlendirme formunda her bir önerme için araştırmaya katılanlardan, "katılıyorum", "katılmıyorum" veya "fikrim yok" seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

İstatistiksel analiz, SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Kategorik verilerin değerlendirilmesinde Ki-Kare testi ve beklenen değerin 5'ten küçük olması durumunda, Fisher Kesin Ki-Kare testi, sürekli değişkenlerin karşılaştırılmasında ise t testi (bağımsız gruplarda) uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya 18 ile 67 yaş arasında 103 evli (% 61.7) ve 64 bekâr (% 38.3), toplam 167 erkek katılmıştır. Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 36.74 ± 11.79 'dur. Yarıya yakını (%44.9) gelir getiren düzenli bir işi olmadığını beyan etmiştir. Araştırmaya katılanların %37.7'si ilkokul mezunu veya ilkokuldan terk, %20.4'ü ortaokul mezunu, % 41.9'u ise lise ve üzeri düzeyde eğitimlidir.

Eğitim durumundan, 12 yaşına kadar yaşanan yerden, medeni durumdan ve araştırma tarihindeki yaştan bağımsız olarak, araştırmaya katılan erkeklerin büyük bir kısmı, cinsellik konusunda ilk bilgi kaynağı olarak arkadaş çevresini belirtmiştir (%68.9). Erotik/pornogra-

Tablo 1: Araştırmaya katılanların sosyodemografik özellikleri (n=167)

	n	%
Medeni Durum		
Bekâr	64	38.3
Evli	103	61.7
Yaş		
≤24	34	20.4
25-34	50	29.9
35-44	31	18.6
≥45	52	31.1
Eğitim		
İlkokul (mezun veya terk)	63	37.7
Ortaokul	34	20.4
Lise	62	37.1
Üniversite	8	4.8
Gelir getiren düzenli bir işi		
Var	92	55.1
Yok	75	44.9
12 yaşına kadar yaşadığı yer		
İl-ilçe	90	53.9
Bucak / köy	77	46.1
İlk cinsel bilgi kaynağı		
Arkadaş	115	68.9
Erotik-Pornografik film/ dergi	27	16.1
Medya (gazete- televizyon)	22	13.2
Ebeveyn (baba)	3	1.8

fik filmler ve dergiler (%16.1), gazete-televizyon (%13.2) ve ebeveyn (%1.8) bildirilen diğer ilk cinsel bilgi kaynaklarıdır. Cinsel konularda ilk bilgilenme yaşı ortalaması, tüm grup için 12.59 ± 2.46 'dır. Cinsel konularda ilk bilgilenme yaşı ortalaması, 12 yaşına kadar (ergenlik öncesi) bucak veya köyde yaşamış olanlarda, il veya ilçede yaşamış olanlara göre daha yüksektir (sırasıyla 13.60 ± 2.71 ve 12.15 ± 2.22 ; $t = -3,323$, $p < 0.05$). Araştırma grubunun sosyodemografik özelliklerinin dağılımı Tablo 1'de verilmiştir (Tablo 1).

Ankette, diğer tüm soruların yanıtlanma oranı tam iken, mastürbasyon deneyimlerinin sorulduğu soruya araştırmaya katılan erkeklerin %26.8'i, ilk cinsel deneyimini kiminle yaşadığı sorusuna %27.5'i, ilk cinsel ilişki sonucu sorusuna %34.7'si ve ilk cinsel ilişki yaşı sorusuna ise %3.6'sı yanıt vermek istememiştir.

Araştırmaya katılan ve bu soruyu yanıtlayan erkeklerin ilk cinsel birleşme deneyimi yaş ortalaması 17.8 ± 2.1 'dir. İlk cinsel birleşme deneyimini kiminle yaşadıkları sorusuna yanıt veren 121 (%72.5) erkeğin

Tablo 2: İntihar ölçekleri puanları ile sosyodemografik veriler arasındaki ilişki

Cinsel Mitler	n	%
Erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır.	122	73.1
Cinsel ilişkiyi daima erkek başlatmalıdır.	81	48.5
Kadının seksini başlatması ahlaksızlıktır.	57	34.1
Bir sevişmede erkek, sorumluluğu üstlenmek ve yönetmek zorundadır.	87	52.1
Sevişme cinsel birleşme demektir.	100	59.9
İyi sekste amaç cinsel birleşmedir.	117	70.1
Sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır; sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar.	79	47.3
Tüm fiziksel temaslara cinsel birleşmeye gitmelidir.	64	38.3
Erkekler bazı duygularını belli etmemelidir (ağlamak gibi)	60	35.9
Erkek cinsel organının boyutu cinsel gücün göstergesidir.	80	47.9
Sertleşmiş büyük bir penis iyi sevişmenin anahtarıdır.	104	62.3
Büyük erkek cinsel organı, kadının daha çok uyarılmasını sağlar.	94	56.3
Sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir.	111	66.5
Erkeğin cinsel organında sertleşme olunca en yakın zamanda boşalmalıdır.	62	37.1
Erkek cinsel organında sertleşmenin kaybı, eşini çekici bulmadığı anlamına gelir.	67	40.1
Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir.	130	77.8
Kadınlar eller kullanılmadan penis hareketleri ile orgazm olmalıdır.	53	31.7
Sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir.	107	64.1
Eşler birbirlerini sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini bilirler.	107	64.1
Seks doğaldır, öğrenilemez.	44	26.3
Mastürbasyon kirli ve zararlıdır.	66	39.5
Cinsel ilişki içerisinde mastürbasyon yanlıştır.	26	15.6
Cinsel fanteziler kurmak yanlıştır.	45	26.9
Olgunlaşmış erkekler, fantezi ve mastürbasyona karşı olan ilgilerini kaybederler.	62	37.1
Erkek ya da kadın sevişmeye hayır diyemez.	30	18.0
Sevişmede neyin normal olduğuna ilişkin belirli ve kesin kurallar vardır.	50	29.9
Oral seks pistir.	33	19.8
Oral seks olgunlaşmamışlığın göstergesidir.	63	37.7
Erkeğin cinsel sorunlarından kadınlar sorumludur, doktor-tedavi işe yaramaz.	92	55.1
Kadın cinsel ilişkiyi reddederse kocasının onu dövme hakkı vardır.	62	37.1

Tablo 3: Medeni durum, eğitim düzeyi ve 12 yaşına kadar yaşanılan yere göre cinsel mitlerin karşılaştırılması (N=167)

Cinsel Mitler	Medeni Durum			Eğitim Düzeyi			12 yaşına kadar yaşadığı yer		
	Evli (n=103)	Bekar X±SD	p ve χ^2	Ortaokul ve altı (n=97)	Lise ve üzeri (n=70)	p ve χ^2	İl-ilçe (n=90)	Bucak-köy (n=77)	p ve χ^2
	%	%		%	%		%	%	
Erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır.	69.9	78.1	>0.05 1.356	77.3	67.1	>0.05 2.139	67.8	79.2	>0.05 2.760
Cinsel ilişkiyi daima erkek başlatmalıdır.	55.3	37.5	0.027 5.030	68.0	21.4	<0.001 35.368	36.7	62.3	<0.001 11.993
Kadının seksini başlatması ahlaksızlıktır.	44.7	17.2	<0.001 13.252	49.5	12.9	<0.001 24.262	21.1	49.4	<0.001 14.720
Bir sevişmede erkek sorumluluğu üstlenmek ve yönetmek zorundadır.	59.2	40.6	0.026 5.471	68.0	30.0	<0.001 23.577	34.4	72.7	<0.001 24.370
Sevişme cinsel birleşme demektir.	74.8	35.9	<0.001 24.761	78.4	34.3	<0.001 32.862	40.0	83.1	<0.001 32.112
İyi sekste amaç cinsel birleşmedir.	80.6	53.1	<0.001 14.187	80.4	55.7	<0.001 11.824	56.7	85.7	<0.001 16.692
Sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır; sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar.	62.1	23.4	<0.001 23.714	68.0	18.6	<0.001 39.917	30.0	67.5	<0.001 23.451
Tüm fiziksel temaslar cinsel birleşmeye gitmelidir.	50.5	18.8	<0.001 16.819	49.5	22.9	<0.001 12.196	26.7	51.9	<0.001 12.080
Erkekler bazı duygularını belli etmemelidir (ağlamak gibi)	41.7	26.6	0.049 3.954	42.3	27.1	0.051 4.041	20.0	54.5	<0.001 21.513
Erkek cinsel organının boyutu, cinsel gücün göstergesidir.	61.2	26.6	<0.001 18.938	63.9	25.7	<0.001 23.778	28.9	70.1	<0.001 28.281
Sertleşmiş büyük bir penis iyi sevişmenin anahtarıdır.	70.9	48.4	0.005 8.458	73.2	47.1	0.005 11.747	44.4	83.1	<0.001 26.417
Büyük erkek cinsel organı, kadının daha çok uyarılmasını sağlar.	65.0	42.2	0.006 8.384	73.2	32.9	0.006 26.889	40.0	75.3	<0.001 21.045
Sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir.	78.6	46.9	<0.001 17.871	79.4	48.6	<0.001 17.316	52.2	83.1	<0.001 17.771
Erkeğin cinsel organında sertleşme olunca en yakın zamanda boşalmalıdır.	47.6	20.3	<0.001 12.567	48.5	21.4	<0.001 12.721	21.1	55.8	<0.001 21.446
Erkek cinsel organında sertleşmenin kaybı eşini çekici bulmadığı anlamına gelir.	46.6	29.7	0.035 4.701	51.5	24.3	<0.001 12.577	26.7	55.8	<0.001 14.705
Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir.	82.5	70.3	>0.05 3.413	82.5	71.4	>0.05 2.876	73.3	83.1	>0.05 2.203
Kadınlar eller kullanılmadan penis hareketleri ile orgazm olmalıdırlar.	38.8	20.3	0.016 6.251	32.0	31.4	>0.05 0.005	22.2	42.9	0.005 8.156
Sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir.	67.2	62.1	>0.05 0.987	63.9	64.3	>0.05 0.141	58.9	70.1	>0.05 2.278
Eşler birbirlerini sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini bilirler.	68.9	56.2	>0.05 2.758	71.1	54.3	0.033 5.014	56.7	72.7	0.036 4.650
Seks doğaldır, öğrenilemez.	28.2	23.4	>0.05 0.453	33.0	17.1	0.032 5.262	16.7	37.7	0.003 9.427
Mastürbasyon kirliliğe ve zararlıdır.	52.4	18.8	<0.001 18.730	57.7	14.3	<0.001 32.109	28.9	51.9	<0.001 9.231
Cinsel ilişki içerisinde mastürbasyon yanlıştır.	19.4	9.4	>0.05 3.028	22.7	5.7	0.002 8.903	6.7	26.0	<0.001 11.768
Cinsel fanteziler kurmak yanlıştır.	27.2	26.6	>0.05 0.008	33.0	18.6	0.051 4.294	20.0	35.1	0.036 4.784
Olgunlaşmış erkekler, fantezi ve mastürbasyona karşı olan ilgilerini kaybederler.	42.7	28.1	>0.05 3.601	49.5	20.0	<0.001 15.142	23.3	53.2	<0.001 15.907
Erkek ya da kadın sevişmeye hayır diyemez.	18.4	12.7	>0.05 0.042	19.6	15.7	>0.05 0.414	11.1	26.0	0.015 6.220
Sevişmede neyin normal olduğuna ilişkin belirli ve kesin kurallar vardır.	42.7	9.4	<0.001 20.922	47.4	5.7	<0.001 33.719	11.1	51.9	<0.001 32.991
Oral seks pistir.	21.4	17.2	>0.05 0.433	27.8	8.6	<0.001 9.516	11.1	29.9	0.003 9.210
Oral seks olgunlaşmamışlığın göstergesidir.	51.5	15.6	<0.001 21.572	56.7	11.4	<0.001 35.472	20.0	58.4	<0.001 26.102
Erkeğin cinsel sorunlarından kadınlar sorumludur, doktor-tedavi işe yaramaz.	63.1	42.2	0.010 6.982	63.9	42.9	0.008 7.289	47.8	63.6	0.044 4.218
Kadın cinsel ilişkiyi reddederse kocasının onu dövme hakkı vardır.	43.7	26.6	0.032 4.960	48.5	21.4	<0.001 12.721	26.7	49.4	0.004 9.148

%62'si para karşılığında bir hayat kadınıyla, %20.7'si evlendikten sonra karısıyla ve %17.4'ü ise kız arkadaşıyla yaşadığını beyan etmiştir. İlk cinsel ilişkisinde sorun yaşayıp yaşamadığı sorusuna yanıt vermiş olan 109 (%65.3) erkekte 14'ü (%12.8) sertleşme veya boşalamama sorunu yaşadığını belirtmiştir.

Mastürbasyon deneyimlerinin sorulduğu soruya yanıt veren 139 erkeğin (%83.2) %81.3'ü daha önce mastürbasyon yaptığını beyan etmiştir. Mastürbasyon yaptığını beyan edenlerin ilk mastürbasyon deneyimlerinin yaş ortalaması 12.90 ± 1.87 'dir.

Araştırmaya katılan erkekler, en sık "her erkek, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir" (%77.8) ve "erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır" (%73.1), "iyi sekste amaç cinsel birleşmedir" (%70.1), "sertleşme daima cinsel arzu ile uyarılma işaretidir" (%66.5) mitlerine katılmaktadır. Diğer mitlere katılım oranları Tablo 2'de verilmiştir (Tablo 2).

Mitler ayrı ayrı değerlendirildiğinde; evli erkeklerin bekâr olanlara göre, en çok ortaokul düzeyinde eğitim almış olanların lise ve üzerinde eğitim almış olanlara göre ve ergenlik öncesi dönemde bucak veya köyde yaşamış olanların ilçe veya ilde yaşamış olanlara göre, neredeyse her bir mite istatistiksel olarak daha yüksek oranda katıldıkları saptanmıştır ($p < 0.05$) (Tablo 3).

İlk cinsel ilişkilerinde sorun yaşadığını beyan eden erkeklerden ($n=14$) hiçbiri, "Erkek cinsel organında sertleşmenin kaybı, eşini çekici bulmadığı anlamına gelir" mitine katılmamakta, buna rağmen tamamı, "Erkeğin cinsel sorunlarından kadınlar sorumludur, doktor-tedavi işe yaramaz." mitine katılmaktadır. İlk cinsel ilişki deneyiminde sorun yaşamış olanlar, sorun yaşamadığını beyan edenlere göre, üç mite istatistiksel olarak daha az oranda katılmaktadırlar ($p < 0.05$). Bu mitler; "Tüm fiziksel temaslar cinsel birleşmeye gitmelidir" (%50.5 ve %14.3), "Erkeğin cinsel organında sertleşme olunca en yakın zamanda boşalmalıdır" (%34.7 ve %7.1) ve "Büyük erkek cinsel organı kadının daha çok uyarılmasını sağlar" (%53.7 ve %7.1) mitleridir. İstatistiksel analizlerde anlamlı fark saptanamamış olmakla beraber, ilk cinsel ilişkilerinde sorun yaşadığını ifade eden erkekler arasında diğer cinsel mitlere inanma sıklığı, sorun yaşamamış olanlara göre daha azdır.

TARTIŞMA

Cinsel mitlere inanmayı ve bunu etkileyen faktörleri araştırmayı amaçlayan araştırmamızda bir takım kısıtlılıklar mevcuttur. Araştırmada temsil yeteneği olan bir örneklem seçilmemiş olması, araştırmanın genellenemesi bakımından önemli bir kısıtlılıktır. Katılımın gönüllülük temelinde olması, araştırma konusuna ilgi duyan veya bu konuda daha az çekince hisseden kişilerin araştırmaya katılmasına neden olmuş olabilir. Katılımcı sayısının düşük olması araştırmamızın kapsayıcılığını önemli ölçüde etkilemiş olabilir. Tüm bu kısıtlılıklar araştırma sonuçlarına yansımış olabilir. Tüm kısıtlılıklara rağmen, toplum tabanlı veri toplamanın güç olduğu bir konunun incelendiği araştırmamızın, konu ile ilgili literatüre katkı sağlayacağına inanmaktayız.

Araştırmamızda erkeklerde eğitimin, ergenlik öncesi yaşanan bölgenin, cinsel bilgi kaynağının, ilk cinsel deneyiminin kiminle yaşandığının ve nasıl sonuçlandığının cinsel mitlere inanmayı etkilediği saptanmıştır.

Bireyin yaşadığı toplumun cinselliğe bakış açısı bireyin cinsel inanışlarını etkileyen en önemli faktördür (8). Bireyin içinde yaşadığı toplum cinsellik konusunda bilgilendirme ihtiyacını göz ardı etse de, doğal dürtü her bireyi, çocukluk ve ergenlik döneminden başlayarak cinselliği öğrenmeye zorlar. Aile, örgün eğitim süreci ve basın yayın organları, doğru cinsel bilgilendirme kaynağı olmadığı sürece arkadaş, erotik-pornografik materyaller gibi çevrede var olan her kaynak birey için cinselliği öğrenme aracı haline gelir. Aile ve örgün eğitim sürecinin bireylerin cinsellik konusundaki meraklarını ve bilgi eksikliklerini gidermek konusunda yetersiz kaldığı ülkemizde, arkadaş çevresi ve erotik-pornografik materyaller önemli birer ilk cinsel bilgi edinme kaynağıdır (10,18,19). Arkadaş çevresi, araştırmamızda da, grubun üçte ikisi (%68.9) tarafından ilk cinsel bilgi kaynağı olarak belirtilmiştir. İkinci sıklıkta belirtilen ilk cinsel bilgi kaynağı ise erotik-pornografik dergi ve filmlerdir (%16.1). Araştırmamızda cinsel mitlere inanma yaygınlığı %45 olarak saptanmıştır. CETAD'ın ülke çapında 1500 birey üzerinde yaptığı cinsel sağlık ve üreme sağlığı araştırmasında, cinsel mitlerin değerlendirildiği bölümde, erkeklerin cinsel mitlere inancının yüksek olduğu rapor edilmektedir (10). Araştırmamızda, ilk cin-

sel bilgilenme kaynağı olarak pornografik-erotik materyali bildirenlerin inandıkları cinsel mit sayısının diğer gruplardakinden (arkadaş-gazete-ebeveyn) anlamlı olarak fazla olması, özellikle erotik-pornografik materyalin cinsellik konusunda içerdiği yetersiz ve hatta yanlış/abartılı bilginin bireylerde cinsellikle ilgili hatalı inanışların yerleşmesine neden olduğunu destekler niteliktedir (11,12). İlk cinsel bilgilerini erotik/pornografik materyalden edinmiş olanların inandıkları mit sayısının, bu bilgileri özellikle gazete-televizyon veya ebeveyninden edinmiş olanlardakine göre fazla olması, kaynak olarak görülen erotik içerikli materyalin, diğer formal olmayan kaynaklara göre daha fazla yanlış ve abartılı bilgi içerme olasılığına işaret ediyor olabilir. Sadece üç katılımcının ilk cinsel bilgi kaynağı olarak ebeveynini (baba) beyan etmesi, araştırma grubundaki erkeklerin ailelerinde cinsel konuların konuşulan bir konu olmadığını düşündürmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, bireyin ergenlik öncesinde bucak veya köyde yaşaması, il ve ilçe merkezinde yaşamış olmasına göre cinsel mitlere inanmayı anlamlı şekilde artırmaktadır. Freud'a göre, cinsel ilgi çok küçük yaşlarda başlamaktadır. Cinsel merak, kişide çocukluk yaşlarında başlamakla beraber, cinsel konularda bilgilenme daha çok ergenlik yaşlarına doğru gerçekleşmektedir. Çocukluk ve ergenlik dönemine ait psikoseksüel gelişim döneminde eksik ya da yanlış öğrenilmiş cinsel bilgi, cinsellikle ilgili yanlış ve abartılı beklentiler bireyin yetişkinlik dönemindeki cinsel inanışlarına ve davranışlarına da yansımakta ve cinsel yaşantısında sorunlar yaşamasına zemin hazırlamaktadır (20). Ayrıca araştırmamızda, cinsel konularda ilk bilgilenme yaş ortalaması, ergenlik öncesi dönemde bucak veya köyde yaşamış olanlarda, il veya ilçede yaşamış olanlara göre daha yüksek olarak saptanmıştır. Bu iki bulgu, köy veya bucakta yaşayanlar arasında cinsellik konusunun, il veya ilçede yaşayanlara göre daha geç ve daha az konuşulabildiğini ve cinsel konularda eksik/yanlış bilgilenmenin daha çok olduğunu düşündürmektedir. Bulut ve Ortaylı (19), köylerde cinselliğin az konuşulan bir konu olduğu ve cinsellik konusunda soru sormanın ayıplanıp, "bir şey bilmiyor" durumuna düşürdüğünü bildirmektedir. Genel olarak Türkiye toplumu 1950'li yıllarda kırsal alandan kentsel alana başlayan göçün etkisiyle birlikte

hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Günümüz Türkiye'sinde, toplumun %70'e yakını kentsel bölgelerde yaşamaktadır (21). Toplumumuz geleneksel, tutucu ve ataerki yapısından daha modern ve eşitlikçi bir yapıya bürünmekle birlikte, özellikle kırsal kesimde geleneksel tutucu yaklaşımların etkileri halen sürmektedir. Kentlerde yaşayan topluluğun önemli bir kısmı, ülkenin kırsal bölgesinde doğmuş ve çocukluk dönemlerini orada geçirmiştir veya kırsal bölge kültürü içinde yetişen ve sonradan kente göç etmiş olan ebeveynlerin çocuklarıdır. Bu dinamik grupta, kırsal kesimdeki geleneksel inanç ve yaklaşımların etkileri kentsel yaşamlarında sürdürmektedir (22-24). Bu koşullar altında cinsellik, üzerinde en az konuşulan ancak en çok merak edilen ve ilgilenilen bir konu olarak kalmaktadır. Cinsel mitlere inanmanın köy/bucakta yaşamış olanlarda daha yüksek olması, bireylerin ergenlik öncesi yaşadıkları toplum içerisinde cinsellik konusunda edindikleri bilgi ve tutumlarının kentsel yaşamlarına rağmen süregeldiğini desteklemektedir (25).

En çok ortaokul düzeyinde eğitimi olan erkekler, il ve üzerinde eğitimi olan erkeklere göre daha fazla sayıda cinsel mite inanmaktadırlar. Bu bulgumuz, cinsel mitlere inanma sıklığının eğitim düzeyi arttıkça azaldığının bildirildiği CETAD'ın ülke genelini temsil eden araştırmasının sonuçları ile uyumludur (10). Cinsel eğitimi içermese de, belli bir süre alınan örgün eğitimin bireylerin birçok konuda olduğu gibi, cinsellik konusunda da doğru bilgiye ulaşabilmeleri için önemli olduğunu söyleyebiliriz.

Toplumumuzda yeterli cinsel işlev, erkekliğin ispatı olarak algılanmaktadır ve bir "erkek şeması" oluşmuştur. Bu şemadaki kontrol ve performans yönelimi, cinselliğin erkek açısından büyük bir baskı altında tamamlanan fiziksel bir eylem ile sınırlı tutulduğunu göstermektedir (6). Araştırma bulgularımızda, özellikle bazı cinsel mitlere daha fazla inanma bu varsayımı desteklemektedir. Tablo 2'de, mitler incelendiğinde, araştırma grubunun önemli bir kısmının (yarıdan fazlası) "erkek" şeması şu şekilde özetlenebilir: Bir erkek cinsel ilişkide kontrolü elinde tutmalıdır ve ilişkiyi yönetmelidir, her zaman ilişkiye hazır olmalıdır, penisi sert ve büyük olmalıdır, her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir ve sevişmeyi cinsel birleşme ile sonuçlandırmalıdır. İlk cin-

sel deneyimlerinde sorun (sertleşme veya boşalma) yaşamış olanların, genel olarak sorun yaşamamış olanlara göre, mitlerin çoğuna daha az inanmaları, bireysel deneyimleriyle mitlerdeki ifadelerin (sertleşme kaybının eşi çekici bulmama anlamına geldiği, tüm temasların cinsel birleşme ile sonuçlanması gerektiği, penisteki sertleşmenin mutlak boşalma ile sonuçlanması gerektiği gibi) uyuşmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmanın bir diğer ilginç bulgusu, bireylerin kişisel deneyimleri ile ilgili soruların (mastürbasyon, ilk cinsel ilişkinin kiminle yaşandığı, ilk cinsel ilişki sonucu), diğer sorulara göre düşük olan yanıtlanma oranlarıdır. Bu sorulara yanıt vermeme eğilimi evli, 12 yaşına kadar köybucakta yaşamış, en çok ortaokul düzeyinde eğitim almış olan erkeler arasında; bekâr, 12 yaşına kadar ilçe-ilde yaşamış erkeklere göre daha yüksektir ($p<0.05$). Toplumumuzda yeterli cinsel işlevin erkekliğin ispatı olarak algılandığını göz önüne aldığımızda, ilk cinsel ilişki deneyimlerinde (yaşayan kişi ve sonucu açısından) herhangi bir olumsuzluk, kişiselleştirilme endişesi ile araştırmaya katılanların yanıt vermelerini kısıtlamış olabilir.

Her bireyi ilgilendiren, hem beden hem de ruh sağlığı açısından insan üzerinde büyük etkileri bulunan, aynı

zamanda çözülmesi zor toplumsal sorunlara neden teşkil edebilen hassas bir konu olan cinsellik, sağlığımızın en temel olgularındandır (2). Cinsellik hakkında bilgilenmenin doğru kaynaklardan olması, cinselliğin sağlıklı yaşanmasının önemli bir belirleyicisi olduğu yadsınmaz. Cinsel eğitim örgün eğitimin içinde yer almalıdır. Ama bizim araştırma grubumuz gibi, örgün eğitim sürecinde yeterli cinsel bilgi edinmemiş ve önceden eksik veya yanlış bilgilendirilmiş olan erişkin bireylerin sağlıklı ve doğru cinsel bilgi edinebilmeleri için, başta sağlık çalışanları olmak üzere, basın-yayın organlarına, toplumun ileri gelenlerine ve yöneticilere büyük sorumluluk düşmektedir. Erişkin bireylerin cinsellik konusunda bilgileri ne kadar doğru ise, cinsel mitlere olan inançları o derece az olacaktır. Bir erişkinin cinsellik konusundaki bilgilerinin doğruluğu, kendi çocuklarının cinsellik konusunda doğru bilgilenmeleri için de önemli olduğu gibi, arkadaş çevresinin de cinsellik konusunda yanlış inanç ve bilgilerini düzeltme konusunda etkisi olabilecektir.

Daha fazla katılımcı ile ülkemiz için daha genellenebilir araştırmaların yapılması, toplum tabanlı cinsel eğitimlerin planlanması açısından yol gösterici olacaktır.

KAYNAKLAR

- Gülsün M, Ak M, Bozkurt A. Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* 2009; 1:68-79.
- World Health Organization. Education and Treatment in Human Sexuality: The Training of Health Professionals. Technical Report Series, 572. Geneva: World Health Organization, 1975.
- Rust J, Golombok S, Collier J. Marital problems and sexual dysfunction: How are they related? *Br J Psychiatry* 1988; 152:629-631.
- Yılmaz E, Zeytinci İE, Sarı S, Karababa İF, Çilli AS, Kucur R. Konya il merkezinde yaşayan evli nüfusta cinsel sorunların araştırılması. *Türk Psikiyatri Derg* 2010; 21:126-134.
- Zildbergeld B. Seksi öğrenmek. Erkek cinselliği. Demiriz G (Çeviren). İstanbul: Bilimsel ve Teknik Yayınları Çeviri Vakfı, 1994, 9-17.
- Kayır A. Cinsellik kavramı ve cinsel mitler: İçinde Yetkin N, İncesu C (editörler). *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi*. İstanbul: Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş., 2001, 34-39.
- Rowland LD. The psychobiology of sexual arousal and behavior: In Diamant L, McAnulty RD (editors). *The psychology of sexual orientation. Behavior identity*. London: Greenwood Press; 1995, 19-42.
- Sungur MZ. Cultural factors in sex therapy: the Turkish experience. *Sex Marital Ther* 1999; 14:165-171.
- Ekşi A. Üniversiteli Gençler. İ.Ü. Yayınları. No:3430. İ.Ü. Çocuk Sağlığı Enstitüsü Yayınları, No: 2. İstanbul, 1986.
- Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği*. İstanbul: Organizasyon, 2006.
- Yetkin N. Cinsel öykü alma ve cinsel işlevin değerlendirilmesi: İçinde Yetkin N, İncesu C (editörler). *Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi*. İstanbul: Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş., 2001, 27-29.
- Özmen HE. Cinsel mitler ve cinsel işlev bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası* 1999; 2:49-53.

13. Baker C, De Silva P. The relationship between male sexual dysfunction and belief in Zilbergeld's myths: An empirical investigation. *Sex Marital Ther* 1988; 3: 229-238.
14. Zilbergeld B. *The New Male Sexuality*. Revised Edition. New York: Batam Books; 1999.
15. Nobre PJ, Pinto-Gouveia J, Gomes FA. Sexual dysfunctional beliefs questionnaire: An instrument to assess sexual dysfunctional beliefs as vulnerability factors to sexual problems. *Sex Relation Ther* 2003; 18: 171-204.
16. Vicdan K. Üreme sağlığı ve gençlerin cinsel eğitim sorunları (Reproductive health and young people's sex education problems), *Gençlik Cinsel Eğitim ve Üreme Sağlığı Kitabı*. İstanbul: İnsan Sağlığını Geliştirme Vakfı, 1995, 13-18.
17. Kora K, Kayır A . Cinsel Roller ve Cinsel mitler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi* 1996: 9;55-58.
18. Aydın H, Gulcat Z. The international encyclopedia of sexuality: In Francoeur RT, Noonan RJ (editors). New York: The Continuum International Publishing Group, 2001, 602-638. (<http://www.kinseyinstitute.org/ccies/pdf/ccies-turkey.pdf>)
19. Bulut A, Ortaylı N. Bir araştırmanın düşündürdükleri: Cinsel sağlık ama nasıl? *STED* 2004; 13:60-63.
20. Miller PH. *Theories of Developmental Psychology*. New York: Freeman and Company, 1992.
21. Devlet İstatistik Enstitüsü. (26.05.2009) (http://www.die.gov.tr/nufus_sayimi/2000Nufus.pdf)
22. Kagitcibasi C, Ataca B. Value of children and family change: A three decade portrait from Turkey. *Applied Psychology* 2005; 54:317-337.
23. Kagitcibasi Ç, Sunar D. Family and Socialization in Turkey: In Roopnarine JP, Carter DB (editors). *Parent-child Relations in Diverse Cultural Settings: Socialization for Instrumental Competency*. New Jersey: Ablex Publishing Corporation, 1992, 75-88.
24. Sunar D, Fisek G. Contemporary Turkish Families: In Gielen U, Roopnarine J (editors). *Families in Global Perspective*. New York: Allyn & Bacon, 2005, 169-183.
25. İncesu C. Cinsel İşlevler ve Cinsel İşlev Bozuklukları. *Klinik Psikiyatri Dergisi* 2004; 7 (Ek 3):3-13.